

مدیریت و اطلاعات مالی

عزیز عالی‌ور

مدیریت
هزینه:
در عمل

چهلمین همایش
انجمن حسابداران خبره ایران
چهارشنبه، ۱۱ مهر ۱۳۹۷
دانشکده مدیریت دانشگاه تهران
www.iica.ir/40th

بنام خداوند جان و خرد گزین برتر اندیشه بر نگذرد

مدیریت و اطلاعات مالی

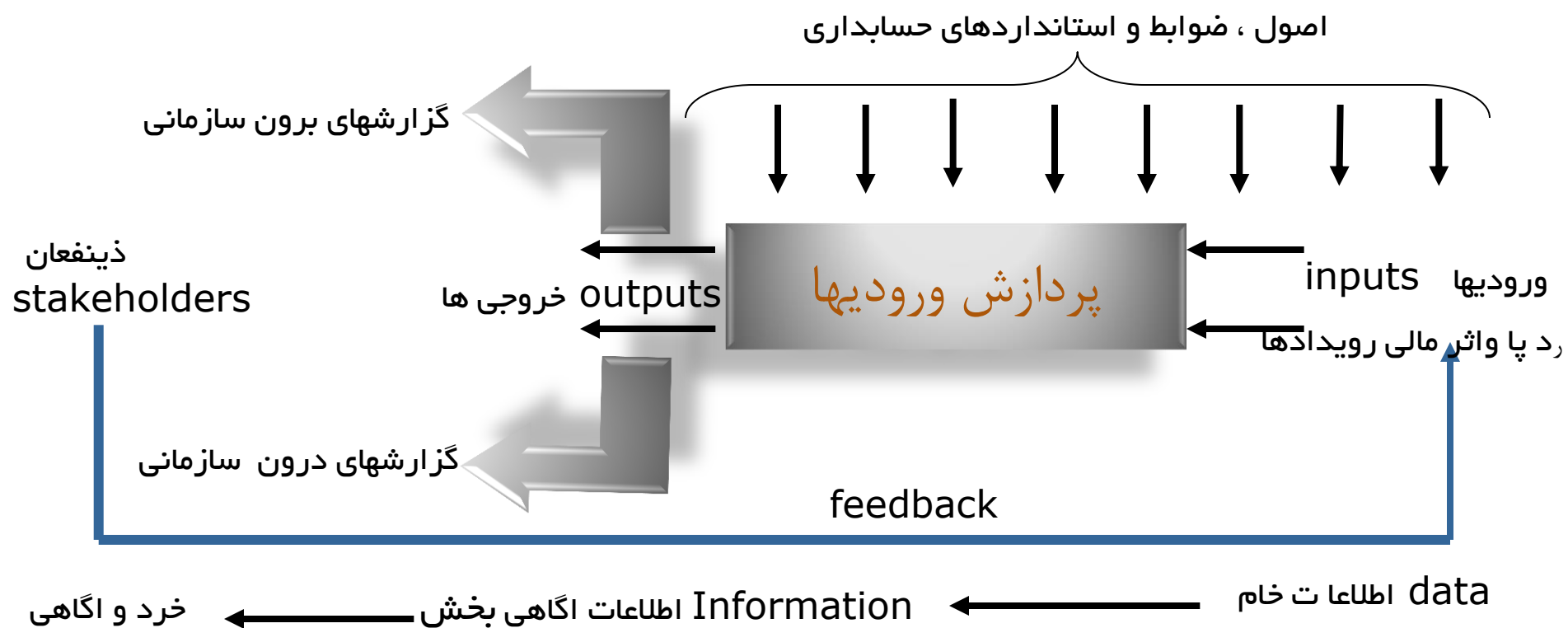
Management & Financial Information

تهیه و تدوین : عزیز عالی ور

انجمن حسابداران خبره ایران

“ AIS ”

حسابداری به عنوان سیستم اطلاعاتی

یکی از مهم ترین خروجی های سیستم اطلاعات حسابداری ،
اطلاعات مرتبط با هزینه ها است .

اطلاعات

آگاهی

تصمیم
گیری
لزوم

طراحی

اطلاعات درباره راه
کارهای مختلف

راه کارهای
مختلف

انتخاب

اطلاعات درباره نتایج محتمل

هربرت سایمون : Herbert

(Simon) سیاستمدار، جامعه‌شناس، روانشناس و
همچنین اقتصاددان اهل آمریکا و استاد دانشگاه کارنگی

ملون بود که تحقیقات زیادی بر روی مدیریت، فلسفه
علوم، اقتصاد، علوم رایانه‌ای. انجام داد. او یکی از تأثیر
گذارترین دانشمندان علوم اجتماعی در قرن بیستم بود.
او جوایز ارزشمند بسیاری دریافت کرد. در سال ۱۹۷۸
جایزه به یاد ماندنی نوبل در اقتصاد را به خاطر پیشرو بودن
وی در تحقیقات تصمیم‌گیری در سازمان‌های اقتصادی و
همچنین مدال ملی علوم در سال ۱۹۸۶ دو نمونه از جوایز
ارزشمند وی می‌باشند.

راه کار انتخابی

حسابداری اساساً دارای دو زمینه مجزا است، یکی **حسابداری مالی** که مقصدش فراهم کردن اطلاعات مالی مورد نیاز برای اشخاص بیرون از واحد اقتصادی است که در آن واحد، نفع، حق یا علاقه دارند. مهمترین محصول این بخش از حسابداری، **صورت‌های مالی** است .

بخش دیگر، **حسابداری مدیریت** است که انواع و اقسام گزارش‌های مورد نیاز مدیریت را در سطوح مختلف و برای مقاصد برنامه ریزی، سازماندهی ، تصمیم گیری و کنترل فراهم می‌کند.

سیستم اطلاعات حسابداری

پایگاه اطلاعاتی

سیستم اطلاعات مدیریت هزینه یا
حسابداری مدیریت

سیستم اطلاعات حسابداری مالی

مقایسه حسابداری مالی با حسابداری مدیریت

حسابداری

- ثبت
- برآورد
- تلخیص
- طبقه بندی
- گزارشگری

اطلاعات مالی و عملیاتی

حسابداری مالی

- ارائه گزارش به اشخاص بیرون سازمان:
 - مالکین و سهامداران
 - اعتباردهندگان
- مقامات مالیاتی و سایر ارگها و نهادهای قانونی
- تمرکز بر نتایج مالی فعالیتها و رویدادهای گذشته
- تمرکز بر بی طرفی و قابلیت تأیید اطلاعات
- تمرکز بر صحت و درستی اطلاعات
- تمرکز به ارائه اطلاعات بر حسب کلیت سازمان
- الزام به رعایت استانداردهای حسابداری
- الزام به ارائه گزارشهای برون سازمانی

حسابداری مدیریت

- ارائه گزارش به مدیران درون سازمان به منظور:
 - برنامه ریزی
 - کنترل
 - سازماندهی
- تمرکز بر تصمیمات مؤثر بر آینده سازمان
- تمرکز بر مربوط بودن اطلاعات
- تمرکز بر بموقع بودن اطلاعات
- تمرکز بر گزارشگری بر حسب قسمتها و بخشهای سازمان
- عدم نیاز به رعایت استانداردهای حسابداری مالی و بین المللی
- نبود اجبار و ضرورت به ارائه گزارش

حسابداری مدیریت

حسابداری مدیریت بخشی جدانشدنی از مدیریت سازمان است که با شناسایی، ارائه و تفسیر اطلاعات به منظور استفاده در زمینه‌های زیر، سروکار دارد:

- تدوین استراتژی‌ها
- برنامه‌ریزی و کنترل فعالیت‌ها
- تصمیم‌گیری‌ها
- مطلوب کردن مصرف منابع
- افشای اطلاعات برای پاسخگویی و حساب دهی به اشخاص ذیحق و ذینفع در سازمان

حسابداری مدیریت

فرایند :

- ❖ شناسایی
- ❖ اندازه گیری
- ❖ تحلیل
- ❖ تفسیر
- ❖ وانتقال اطلاعات است .

حسابداری مالی

حسابداری مالی را می‌توان طبقه‌بندی و ثبت آثار مالی معاملات، عملیات و رویدادهای مؤثر بر سازمان با تکیه بر شبکه‌ای منسجم از مفاهیم، اصول، مفروضات، رویه‌ها، قواعد و در مجموع استانداردهای حسابداری مشخص و تدوین شده و الزامات قانونی و ارائه این آثار در مجموعه‌ای موسوم به صورتهای مالی، شامل ترازنامه، صورت سود و زیان و صورت جریان یا گردش وجوه نقد در پایان یا طی دوره، تعریف کرد.

مدیریت هزینه

از دیدگاه مدیریت، هر چیزی که قابل اندازه‌گیری باشد، قابل مدیریت نیز هست، از جمله هزینه‌ها. بر همین اساس، نگرشی نو نسبت به هزینه‌ها، موسوم به مدیریت هزینه مطرح شده است. اما تعریف مدیریت هزینه چیست؟

تعریف مدیریت هزینه

مدیریت هزینه را می‌توان فرآیند برنامه‌ریزی و کنترل اثربخش هزینه‌های سازمان تعریف کرد. این فرایند شامل فعالیتهای گوناگونی مانند گردآوری، تحلیل، ارزیابی و گزارش اطلاعات مرتبط با هزینه‌ها برای مقاصد گوناگون است

مدیریت هزینه

مدیریت هزینه اساساً بر فعالیت‌ها تمرکز دارد و بر همین اساس، سیستم‌های مدیریت بر مبنای فعالیت (ABM)، هزینه یابی بر مبنای فعالیت (ABC) و بودجه بندی بر مبنای فعالیت (ABB) طرح ریزی شده است.

سیستم مدیریت هزینه : هدفها

- ✓ اندازه گیری هزینه منابع مصرفی
- ✓ شناسایی و حذف هزینه فعالیت‌های بدون ارزش افزوده
- ✓ تعیین کارایی و اثربخشی فعالیت‌های عمده
- ✓ شناسایی و ارزیابی فعالیت‌های جدیدی که انجام آنها می تواند موجب بهبود عملکرد شود

قانون برنامه چهارم توسعه

ماده 138- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است با همکاری دستگاههای ذیربط به منظور اصلاح نظام بودجه ریزی از روش هدفمند و عملیاتی و به صورت قیمت تمام شده خدمات، اقدامات ذیل را حداکثر تا پایان سال دوم برنامه چهارم انجام دهد:

- الف: شناسایی و احصای فعالیتهای و خدمات، متناسب با کیفیت و محل جغرافیایی مشخص.
- ب: تعیین قیمت تمام شده فعالیتهای و خدمات، متناسب با کیفیت و محل جغرافیایی مشخص.
- ج: تنظیم لایحه بودجه سالانه براساس حجم فعالیتهای و خدمات و قیمت تمام شده آن.
- د: تخصیص اعتبارات براساس عملکرد و نتایج حاصل از فعالیتهای و متناسب با قیمت تمام شده آن.

تبصره ۱: به منظور تحقق...

تبصره ۲: سازمان فوق الذکر و...

قانون مدیریت خدمات کشوری

ماده ۱۶ - به منظور افزایش بهره‌وری و استقرار نظام کنترل نتیجه و محصول (ستانده) و کنترل مراحل انجام کار و یا هردو، جلوگیری از تمرکز تصمیم‌گیری و اعطاء اختیارات لازم به مدیران برای اداره واحدهای تحت سرپرستی خود براساس آئین‌نامه‌ای که توسط سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد دستگاههای اجرایی موظفند اقدامات ذیل را به‌عمل آورند.

الف - تعیین قیمت تمام‌شده فعالیتها و خدمات و محصولات واحدهای مجری از قبیل واحدهای آموزشی، پژوهشی، بهداشتی، درمانی، خدماتی، تولیدی و اداری، متناسب با کیفیت و محل جغرافیایی ارائه فعالیتها و خدمات، در چهارچوب متوسط قیمت تمام شده فعالیتها و خدمات مذکور در بودجه مصوب سالانه ملی و استانی با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا استان.

حسابداری صنعتی

حسابداری صنعتی

حسابداری صنعتی را می‌توان تهیه و تدوین بودجه‌ها، هزینه‌های استاندارد و هزینه‌های واقعی عملیات، فرآیندها، فعالیت‌ها، محصولات و خدمات و تحلیل انحرافات، سودآوری یا مصرف کارآمد و اثربخشی منابع تعریف کرد.

سیستم اطلاعات حسابداری صنعتی را می‌توان یکی از خرده سیستم‌های مدیریت هزینه و حسابداری مدیریت در نظر گرفت که به خاطر تخصیص و انتساب هزینه‌ها به محصولات، خدمات و سایر موضوعات هزینه که هزینه‌یابی آنها مورد نیاز مدیریت است، طراحی می‌شود.

وظایف مدیریت

وظیفه اقتصادی مدیریت: بررسی راه کارهای گوناگون بکارگیری منابع محدود برای تولید و توزیع انواع کالاها و عرضه انواع خدمات مورد نیاز جامعه است.

وظیفه اداری مدیریت
برنامه ریزی
سازماندهی
کنترل

جدایی مدیریت از مالکیت

دگرگونی در مناسبات مالکیت و مدیریت سرمایه ها در شرکتهای بزرگ ناگزیر ظهور گروهی جدید از مدیران حرفه ای و متخصص را به دنبال داشت که اغلب سهم ناچیزی از سرمایه شرکتهای تحت مدیریت خویش را در مالکیت داشتند یا اساساً هیچ سهمی نداشتند. **سرانجام، این وضعیت اندیشه جدایی مدیریت از مالکیت را متبلور ساخت.**

صورت‌های مالی

صورت‌های مالی که در پایان هر دوره مالی توسط مدیریت تهیه، امضاء و ارائه می‌شود بهترین و شاید تنها وسیله شناخته شده ای است که امکان حسابدهی و حسابخواهی را فراهم می‌سازد.

حسابدهی یا پاسخگویی یکی از ارکان اساسی توسعه اقتصادی است

وظیفه اداری مدیریت

مدیریت به طور کلی و به بیانی ساده اما فراگیر
 برنامه ریزی می کند ، سازماندهی می کند و کنترل
 می کند.

وظیفه اداری مدیریت

❑ برنامه ریزی Planning : شامل تدوین هدفهای دراز مدت و کوتاه مدت سازمان و توجه به راهبردهای مختلفی است که به کمک آنها می توان به این هدفها دست یافت و همچنین شامل تصمیم گیری در این باره است که کدام یک از راهبردهای در دسترس می تواند در شرایط موجود در نیل به هدفها ، مناسبترین باشد .

❑ سازماندهی Organizing : شامل تصمیم گیری پیرامون نحوه ترکیب و استفاده از منابع کمیاب و در دسترس واحد انتفاعی ، اعم از نیروی انسانی و سایر منابع ، به گونه ای که با توجه به طرحهای تدوین شده ، راه حلهای انتخابی ، بهترین و مناسبترین راه کارها محسوب شوند .

❑ کنترل Control : شامل مقایسه نتایج واقعی با اطلاعات بودجه شده ، ارزیابی انحرافات حاصله و تصمیم گیری در باره انجام اقدامات اصلاحی ، در صورت نیاز ، است .

تصمیم گیری

فعالیت‌های بالا همگی یک ویژگی مشترک دارند و آن این است که هر سه مستلزم تصمیم گیری هستند. تصمیم گیری در واقع موتور محرکه ای است که مدیریت را به جلو هدایت می کند.

فرآیند تصمیم گیری

تصمیم گیری اساساً فرآیند انتخاب یک راه کار از میان راه کارهای مختلف در دسترس است . تصمیم گیری در واقع فرآیندی سه مرحله ای است و شامل آگاهی ، طراحی و انتخاب (یا گزینش) است .

نمونه های مختلف تصمیم گیری توسط مدیریت

- ❖ ساخت در داخل یا خرید از بیرون
- ❖ پردازش بیشتر یا خودداری از پردازش بیشتر برخی از محصولات
- ❖ اجرا یا خودداری از اجرای یک پروژه سرمایه گذاری
- ❖ ادامه یا توقف تولید برخی از محصولات یا ارائه خدمات
- ❖ ادامه یا توقف عملیات برخی از دواير و مراکز هزینه
- ❖ رده بندی محصولات و خدمات
- ❖ برون سپاری برخی از خدمات و محصولات
- ❖ قبول یا رد یک سفارش خاص

هزینه های گوناگون برای مقاصد مختلف

Different Costs for Different Purposes

کلام آخر

حسابداری در معنای عام خود، این امکان ، ابزار ، توانمندی و سودمندی را دارد که از یک سو، بخش قابل توجهی از نیازهای اطلاعاتی مدیریت را برای مقاصد برنامه ریزی ، سازماندهی و کنترل عملیات ، تامین و از سوی دیگر، مدیریت را به پاسخگوئی در برابر اشخاص ذیحق و ذینفع قادر سازد.

پایان

از توجه شما متشکرم